

वाङ्मय (von वङ्मय) n. Gelehrsamkeit MBu. 12, 6214.

वाङ्मय (वाङ् + मय) m. ein Krieger (aus Brahman's Armen entstanden) H. 863.

वाङ्मयम् (वाङ् - म + मय) adj. tausend Arme habend; m. Bein. des Arjuna Kārtavīrya Tri. 2, 8, 9.

वाङ्मये (वाङ् + उ, absolut. von तिप् mit उद्) adv. unter Hinderhebungen Çāk. 126.

वाङ्मयवत् (von वाङ् + वाङ्) adv. Arm gegen Arm, im Handgemenge Vor. 6, 33. — Vgl. वाङ्मयवत्.

वाङ्मयिक adj. f. यिका viell. zu den Bāhika in Beziehung stehend, bei ihnen gebräuchlich: गाथा: MBu. 8, 2049. Der Schol. in der Bomb. Ausg.: वक्ता वयमः तस्येदं वधपर्वं वाङ्मये तत्रोचिताः वाङ्मयिकाः.

वाङ्मय (von वङ्मय) 1) adj. (masc. pl. वाङ्मये nach der pronom. Declin. Çat. Br. 6, 6, 2, 16. 7, 1, 1, 16), f. घ्रा aussen befindlich, draussen (vor der Stadt, vor dem Dorfe, vor dem Hause) gelegen u. s. w., der äussere P. 4, 1, 85, Vārt. 4. P. 4, 3, 60. Kār. 3. Vor. 7, 16. AK. 3, 3, 17. यदन्तरं तद्वाङ्मयम् AV. 2, 30, 4. VS. 23, 2 (वाङ्मय godr.). Çat. Br. 14, 7, 1, 21. 6, 6, 2, 16. 7, 1, 1, 16. 2, 4, 30. 3, 2, 42. यत्तराणि स्यस्त्रीनि वाङ्मयानि मासानि 9, 2, 3, 16. 13, 4, 9. Kār. Çr. 26, 7, 18. न वाङ्मयकृतं देवाः प्रतिगृह्णन्ति Çāk. Grh. 1, 10. Kār. 68. 76. P. 3, 1, 119. तच् सुच. 1, 166, 5. वाङ्मयां पुरा-द्वर्गवर्मशालाम् MBu. 1, 7179. वाङ्मयं (हेमस्थानाद्वर्जितं Schol.) वलि-मकल्पयत् R. 2, 23, 27. उपवनं Kūmaras. 6, 46. H. 1112. Megh. 7. Vid. 37. Kathās. 12, 149. 27, 152. 189. पुर्यास्तु वाङ्मयवने Bhāg. P. 4, 23, 17. 5, 17, 1, 20, 2. कत Rāgā-Tar. 3, 174. यद्वर्णोवाङ्मयात्तावपि H. 379. भि-नुकान् u. s. w. वाङ्मयान्कुर्यात् so v. a. hinausweisen MBu. 12, 2646. चरः ausser dem Lande unherziehende Späher Hariv. 10316. वाङ्मय-भ्यतर (पुत्र्य) Muṇḍ. Up. 2, 1, 2. लिङ्गानि M. 8, 25. वाङ्मय-भ्यतरा रोगाः Suçr. 1, 170, 18. इव्य MBu. 14, 331. fg. विषयाः Ragh. 8, 88. वाङ्मयार्थ Madhus. in Ind. St. 1, 13, 20. fg. वाङ्मयपतनं Burn. Intr. 301. °प्रपन्न P. 1, 4, 9, Sch. °वस्तुपु Kūmaras. 6, 63. °स्पर्श Mārk. P. 16, 5. Bhāg. 3, 21. स्पर्शान्कृत्वा वङ्मयान् 27. Kathās. 17, 121. याकृतिर्विक्रमो वाङ्मयः Bhāg. P. 4, 29, 20. सर्वेन्द्रियवाङ्मयवर्तन 6, 16, 33. Sāh. 27. 33. 30. Verz. d. Oxf. H. 320, a, 24. Sāh. D. 23, 9. नारीणां शुचिवाङ्मयान् deren Aeusseres rein ist Spr. 3763. अर्थ die ausserhalb des Lautcomplexes liegende Bedeutung im Gegensatz zu शब्दस्वरूप das Wort selbst mit seinen eigenthümlichen Lauten P. 1, 1, 68, Sch. घ्र° der innere Ragh. 14, 50. वाङ्मयत wohl eine Befriedigung der Geschlechtslust ausserhalb der vulva: वाचिदा-क्षरताभिज्ञा काचिदाभ्यतरप्रिया Kathās. 47, 114. Verz. d. Oxf. H. 83, b, 48. वाङ्मयभोग 218, b, 21. ऊर्ध्वमानं किलोन्मानं परिमाणं तु सर्वतः । अ-यामस्तु प्रमाणं स्यात्संख्या वाङ्मया तु सर्वतः ॥ wohl etwas Anderes als alles Vorhergehende Kār. zu P. 5, 1, 19. °तद्धित so v. a. ein neu hinzu- tretendes Taddhita-Suffix 7, 3, 29, Sch. वाङ्मय wird häufig mit seiner Ergänzung compon.: नगर° ausserhalb der Stadt gelegen Kār. zu P. 1, 1, 36. Vor. 26, 20. Vid. 138. Kathās. 24, 71. 23, 86. चानुराग्रस्य°, श्रुति° (नर) MBu. 13, 1645. या वेङ्मयाः स्मृतयः so v. a. nicht auf dem Veda beruhend, von ihm abweichend, mit ihm in Widerspruch stehend M. 12, 95. न त्वेष व्याकरेद्वर्माङ्मयम् Draup. 7, 18. धर्म° (वाङ्मयिकाः) MBu. 8, 2030. उपमान° ausserhalb aller Vergleichung liegend Kūmaras. 1, 36.

तव व्यवसायवाङ्मयं कुतस्तेषां मांसाशनम् Pañśat. 60, 7. युक्तायुक्तविचार-वाङ्मयमन् so v. a. fremd Rāgā-Tar. 6, 208. वाङ्मय so v. a. nicht zur Fa- milie, nicht zum Lande u. s. w. gehörig, fremd: यच्च मत्वं न जानन्ति वा-ङ्मयाभ्यतराश्च MBu. 3, 1412. 3, 14937. 14939. 12, 4782. 13, 1734. Kām. Nir. 7, 46. Mārk. 89, 19. Spr. 1061. so v. a. aus der Kaste —, aus der Gesellschaft gestossen M. 10, 28. fg. 39. 62. MBu. 13, 827. 2570. fg. 2577. fg. comparat. in dieser Bed. M. 10, 30. fg. (MBu. 13, 2579). वा-ङ्मये draussen, ausserhalb R. Gorr. 2, 1, 39. तस्मिन् (नगरे) ऽसौ वाङ्मये त-स्यौ Kathās. 37, 187. विदिशानगरवाङ्मये 33, 106. अयसितः मुखदुःखवाङ्मये Bhāg. P. 3, 28, 36. वाङ्मयम् dass.: समतपश्चक्राद्वान्मयम् MBu. 7, 2725. 6277 (vgl. 6267). वाङ्मयेन dass. Çat. Br. 3, 8, 2, 20. 7, 3, 1, 4. 11, 1, 2, 11. Kār. 24. MBu. 7, 5337. वाङ्मयात् von draussen Pañśat. 193, 14. Am Anfange eines comp. ohne Flexionszeichen draussen Rāgā-Tar. 4, 63. वाङ्मया-सिन् ausserhalb des Dorfes wohnend (चाण्डाल) MBu. 13, 2572. वाङ्मयातः परिपश्यताम् von aussen und von innen betrachtend Prabh. 71, 6. — 2) m. N. pr. eines Mannes; pl. seine Nachkommen Sāh. K. 183, b, 10. N. pr. eines Volkes, v. l. für वाद्य VP. 185, N. 4. — 3) f. घ्रा (sc. तच्च) Aussernrinde Çat. Br. 3, 7, 1, 8. — Vgl. घ्र°.

वाङ्मयकरण (वाङ्मय + कर्ण) n. ein äusseres Sinnesorgan (Gegens. यत्तः-कर्ण) Mārk. P. 76, 16. Çāk. zu Brh. År. Up. S. 283. Sāh. 78, 8. सवा-ङ्मयातःकरणो ममात्तरात्मा प्रसीदति Çāk. 98, 21.

वाङ्मयकर्ण (वा + कर्ण) m. N. pr. eines Nāga MBu. 1, 1554 (वा-ङ्म° ed. Calc.).

वाङ्मयकुण्ड (वा + कुण्ड) m. desgl. MBu. 3, 3626 (वाङ्म° ed. Calc.).

वाङ्मयतम् (von वाङ्मय) adv. praep. (mit dem gen. oder ablat.) draussen. ausserhalb VS. 40, 5. TBr. 3, 3, 1, 5. Çat. Br. 1, 3, 1, 7. 6, 3, 2, 7. 11, 4, 2, 10. Kār. 33. 71. 73. वाङ्मयतः स्त्री वलिं कृति Pār. Grh. 1, 12. Gobh. 1. 4, 5. RV. Prāt. 16, 39. N. 9, 7. MBu. 14, 565. Hariv. 3951. 10319. Liṅga- P. bei Muir, ST. IV, 36. Pañśat. 233, 24. तदस्म्य सर्वस्य तदु सर्वस्यास्य वाङ्मयतः Icop. 3. पुरः Bhāg. P. 4, 6, 24.

वाङ्मया (wie eben) f. das Ausserhalbsein, das Abweichen von (abl.): सत्यश्राद्धाङ्मयां गतः Hariv. 3106. श्रुति° Rāgā-Tar. 6, 276.

वाङ्मयानर (वाङ्मय + नर) m. pl. Bez. eines Volkes (die Männer draussen) Mārk. P. 37, 39.

वाङ्मय n. = वाङ्मया. वेद° Madhus. in Ind. St. 1, 13, 25.

वाङ्मयायाम (वाङ्मय + आयाम) m. eine best. Nervenkrankheit Wiśe 253. Suçr. 1, 234, 3. Çāk. Sāh. 1, 7, 70.

वाङ्मयालय (वाङ्मय + आयाम) m. der Aufenthaltsort der Verstorbenen d. i. das Land der Bāhika MBu. 8, 2083. वाङ्मयनपादते (Schol.: वाङ्मयकनी- ति विना) ed. Bomb. st. वाङ्मयालपादते der ed. Calc.

वाङ्मयक, वाङ्मयि, वाङ्मयिक und वाङ्मयिकी s. u. वाङ्मय u. s. w.

वाङ्मयङ्क (वाङ् + मङ्क) m. Armbiegung, ἄγκων: उरुयङ्मयङ्कैर्वि-ध्यमित्रान् AV. 11, 9, 12.

वाङ्मय्य u. die heilige Ueberlieferung der Bahvīka, der Rgveda P. 4, 3, 129. Çāk. Çr. 1, 1, 15. वाङ्मय्य, याध्वय, सामवेद, याध्वय Durga zu Nir. 1, 20 bei Muir, ST. II, 176.

वाङ्मयस (वाङ् + यो) 1) n. Kraft der Arme RV. 8, 82, 2. — 2) adj. armkräftig RV. 8, 20, 6. 10, 111, 6. von Rossen (nach Sāh.) 1, 133, 9.